

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Productiemedewerker varkenshouderij

1. Globaal

1.1 TITEL

Productiemedewerker varkenshouderij

1.2 DEFINITIE

Verzorgt beren, zeugen en mestvarkens volgens de hygiëne-, veiligheids- en milieuvoorschriften teneinde een economisch rendabele biggen- en/of vleesproductie te bewerkstelligen

1.3 EXTRA UITLEG

Bijna alle land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen zijn familiale bedrijven waarin de ondernemer land- en tuinbouw, al dan niet in samenwerking met echtgeno(o)t(e) of kinderen het bedrijf uitbaat. Binnen deze samenwerking kan de zoon of dochter actief zijn als helper of in samenuitbating. In dit laatste geval heeft ook de zoon of dochter reeds een deel van het bedrijf overgenomen. Van ondernemer land- en tuinbouw wordt verwacht dat hij/zij zowel op vlak van de cultuurtechnische aspecten als inzake de bedrijfseconomische aspecten voldoende onderlegd is en zelfstandig de nodige beslissingen kan nemen. Jongeren die eerst een aantal jaren als helper meewerken op een bedrijf, doen in de praktijk veel ervaring op en dit zowel op teelttechnisch vlak als inzake bedrijfsbeheer. Op die manier worden zij vanuit én hun schoolse kennis én hun jarenlange praktijkervaring klaargestoomd om uiteindelijk het bedrijf over te nemen en zich als ondernemer op het bedrijf te vestigen.

De groeiende omvang van vooral de tuinbouwbedrijven (groenten-, fruit- en sierteelt) heeft gezorgd voor bijkomende tewerkstelling op veel van deze bedrijven. Deze tewerkstelling kan zowel in tijdelijke vorm (interim of seizoenarbeid) of met een meer permanent karakter georganiseerd worden. Ook op de landbouwbedrijven treffen wij vaker bijkomende tewerkstelling aan, zij het meer tijdelijk en facultatief. Zowel in de landbouw als in de tuinbouw behelst de tewerkstelling uitvoerende taken die zelfstandig of onder begeleiding uitgevoerd worden. In een groeiend aantal gevallen worden de werknemers niet meer rechtstreeks aangestuurd door ondernemer land- en

tuinbouw maar door de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw. Deze staat niet alleen in voor de aansturing van het team , maar ook voor de teelttechnische aspecten. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid inzake het bedrijfsmanagement en de teeltkeuze blijven echter bij de ondernemer land- en tuinbouw(ster).

De diversiteit binnen de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven vraagt om duidelijk afgebakende beroepskwalificaties. De teelttechnische aspecten en alles wat daarmee samenhangt (bv. de mechanisatie, basisadministratie en –wetgeving) worden beschreven in de BK's van de verschillende productiemedewerkers en assistenten plantaardige of dierlijke productie. Waar de eerste de hun opgedragen taken zelfstandig uitvoeren, gebeurt dit door de tweede groep hoofdzakelijk onder begeleiding.

Gezien Vlaanderen nog rijk is aan bedrijven met verschillende sectoren (bijvoorbeeld varkenshouderij en melkveehouderij of varkenshouderij en grove groenten) op één uitbating is het mogelijk dat de betrokken productiemedewerker of assistent moet beschikken over de competenties beschreven in verschillende BK's. Dit geldt ook voor productiemedewerkers of assistenten op gespecialiseerde veebedrijven met een eigen akkerbouwmatige voederwinning.

De taak van productieverantwoordelijke land- en tuinbouw reikt iets verder. Naast de diverse teelttechnische vaardigheden zal hij ook o.a. over de nodige vaardigheden moeten beschikken om met interne en/of externe actoren om te gaan en een aantal beslissingen te nemen in plaats van de ondernemer land- en tuinbouw. Van hem wordt ook verwacht dat hij een duidelijk zicht heeft op een aantal wettelijke en administratieve bepalingen. Hij vormt dan ook de rechterhand van de ondernemer land- en tuinbouw voor een aantal taken binnen het bedrijf. Voor hen werd een afzonderlijke beroepskwalificatie uitgewerkt.

Tenslotte is er de ondernemer land- en tuinbouw zelf die zich van de vorige groep vooral onderscheidt door het feit dat hij zelfstandig beslissingen moet kunnen nemen over de werking en de verdere ontwikkeling van zijn bedrijf waarbij hij zich dan ook opstelt als een echte ondernemer, zoals wij die ook kennen in andere sectoren. Gezien in de meeste gevallen nog steeds de ondernemer land- en tuinbouw al dan niet samen met echtgeno(o)t(e) of kinderen het volledige bedrijf runt wordt van hem/haar verwacht dat hij ook over de voor zijn bedrijf relevante beroepskwalificaties beschikt.

1.4 SECTOREN

- Land- en tuinbouw, bosbouw en zeevisserij (PC132 Technische land- en tuinbouwwerken, PC144 Landbouw, PC145 Tuinbouwbedrijf, PC146 Bosbouwbedrijf)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Algemeen Boerensyndicaat

BioForum Vlaanderen vzw

Boerenbond

Mede-indieners

VDAB (Vlaamse Dienst Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): A141101 Varkensfokker (m/v), 30 juni 2014
- Competent-fiche (SERV): A140701 Runderen of paarden fokken, 16 juni 2014
- Competent-fiche (SERV): A141001 Schapen of geiten fokken, 30 juni 2014
- Competent-fiche (SERV): A140901 Pluim- en kleinvee kweken, 16 juni 2014
- Competent-fiche (SERV): A141601 Akkerbouw, 25 juni 2015

Relatie tot het referentiekader

De informatie uit de competent-fiches werd verwerkt en aangevuld door de sector. Er werd vervolgens voor elke competentie gezorgd voor een algemene, gemeenschappelijke en duidelijke verwoording die de goedkeuring wegdraagt van alle vertegenwoordigers van de betrokken sector.

Voor het beroepskwalificatiedossier werd de Competent-fiche A141101:- Varkensfokker (m/v) als basis gebruikt en aangevuld met Competent- fiches A140701: Vee- en paardenhouder (m/v), A141001: Schapen- en geitenfokker (m/v) en A140901: Pluim- en kleinveekweker (m/v) en A141601: Landbouwer (m/v).

Uit de Competent-fiche A141101: Varkensfokker van 30/6/2014 werden de volgende basisactiviteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Het aantal spermadosissen bepalen en bewaren op basis van de fokplanning (verdunnen, in de koelkast zetten, ...)' (Id4972) zit vervat in 'Zorgt voor de bevruchting van de zeugen indien van toepassing'
- 'Vaststellen of een dier gezond of drachtig is Preventieve of curatieve zorgen toedienen' (Id10019) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze' en 'Zorgt voor de bevruchting van de zeugen indien van toepassing'
- 'Zaad van beren afnemen en in een laboratorium analyseren' (Id16542) zit vervat in 'Zorgt voor de bevruchting van de zeugen indien van toepassing'
- 'Zorgen voor de manuele of geautomatiseerde verdeling van het voeder bij de dieren (emmer, voederautomaat, ...)' (Id16723) zit vervat in 'Voedert op basis van een uitgewerkte voederrantsoenplanning'
- 'Biggen castreren Biggen spenen' (Id47969) zit vervat in 'Castreert en speent biggen'
- 'Dieren bijstaan bij het werpen De eerste zorgen toedienen aan pasgeborenen (Id17983-c) zit vervat in 'Staat dieren bij het werpen bij en dient de eerste zorgen toe aan pasgeborenen'

Uit de Competent-fiche A141101: Varkensfokker van 30/6/2014 werden de overige basisactiviteiten niet geselecteerd vermits deze geen deel uitmaken van het takenpakket van de productiemedewerker varkenshouderij.

Uit de Competent-fiche A141101: Varkensfokker van 30/6/2014 werden de volgende specifieke activiteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- Voederrantsoenen bepalen op basis van de fysieke en fysiologische behoeften van de dieren' (18016) zit vervat in 'Voedert op basis van een uitgewerkte voederrantsoenplanning'

Uit de Competent-fiche A140701: Vee- en paardenhouder (m/v) van 16/6/2014 werden de volgende basisactiviteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uitvoeren' (Id18027) zit vervat in 'Voert preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uit of laat uitvoeren'

- 'Dieren preventief of curatief verzorgen' (Id5740) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

Uit de Competent-fiche A140701: Vee- en paardenhouder (m/v) van 16/6/2014 werden de overige basisactiviteiten niet geselecteerd vermits deze geen deel uitmaken van het takenpakket van de productiemedewerker varkenshouderij.

Uit de Competent-fiche A140701: Vee- en paardenhouder (m/v) van 16/6/2014 werden de volgende specifieke activiteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'De voorraad opvolgen De bestellingen van producten in bulk opstellen' (Id17635) zit vervat in 'Volgt de voorraad op van verbruiksgoederen'

- 'Dieren over de stallen of in openlucht verdelen' (Id17338) zit vervat in 'Organiseert de huisvesting'

- 'Basisverzorging of esthetische verzorging uitvoeren van het exterieur van paarden, stieren, ... (reiniging van de hoeven, vlechten, scheren, ...)' (Id24140) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

Uit de Competent-fiche A141001: Schapen- en geitenfokker (m/v) van 30/6/2014 werden de volgende basisactiviteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uitvoeren' (Id18027) zit vervat in 'Voert preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uit of laat uitvoeren'

- 'Toezicht houden op de gezondheidstoestand van de kudde en corrigerende maatregelen nemen (behandelen tegen parasieten, afzonderen, ...)' (Id17761) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

- 'Dieren preventief of curatief verzorgen' (Id5740) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

- 'De geografische of genetische afkomst van de dieren vaststellen Dieren door tatoeage , ... identificeren' (Id17936) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

Uit de Competent-fiche A141001: Schapen- en geitenfokker (m/v) van 30/6/2014 werden de overige basisactiviteiten niet geselecteerd vermits deze geen deel uitmaken van het takenpakket van de productiemedewerker varkenshouderij.

Uit de Competent-fiche A141001: Schapen- en geitenfokker (m/v) van 30/6/2014 werden de volgende specifieke activiteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Een kudde schapen of geiten naar een weiland overbrengen of leiden' (Id18799) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'
- 'Schapen scheren' (Id25287) zit vervat in 'Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze'

Uit de Competent-fiche A140901: Pluim- en kleinveekweker (m/v) van 16/06/2014 werden de volgende basisactiviteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uitvoeren' (Id18027) zit vervat in 'Voert preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uit of laat uitvoeren'

Uit de Competent-fiche A140901: Pluim- en kleinveekweker (m/v) van 16/06/2014 werden de overige basisactiviteiten niet geselecteerd vermits deze geen deel uitmaken van het takenpakket van de productiemedewerker varkenshouderij.

Uit de Competent-fiche A141601: Landbouwer (m/v) van 30/6/2014 werden de volgende basisactiviteiten geselecteerd, geherformuleerd en/of geïntegreerd in een andere activiteit:

- 'Basisonderhoud van het materieel uitvoeren Landbouwgebouwen onderhouden (schilderwerk, dakbedekking, omheiningen, ...)' (Id6192) zit vervat in 'Voert preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uit of laat uitvoeren'

Uit de Competent-fiche A141601: Landbouwer (m/v) van 30/6/2014 werden de overige basisactiviteiten niet geselecteerd vermits deze geen deel uitmaken van het takenpakket van de productiemedewerker varkenshouderij.

Volgende basiscompetenties werden toegevoegd door de arbeidsmarktactoren conform de maatschappelijke en sectorale voorwaarden:

- Werkt in teamverband
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- Voert dagelijkse controles en onderhoud uit aan de machines
- Houdt bij inzetten van de machines rekening met de weers- en bodemomstandigheden
- Gebruikt de machines en installaties duurzaam en veilig
- Respecteert de persoonlijke hygiëne
- Bouwt eigen deskundigheid op
- Volgt de eigen werkadministratie op
- Controleert de werkzaamheden en ruimt op
- Bewaakt de bedrijfshygiëne
- Zorgt voor het leveren en afhalen van levende dieren

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

Dierlijke/plantaardige productie

- Werkt in teamverband (co 02325)
 - Communiceert gepast met alle actoren (leidinggevende, collega, klant, ...)
 - Begrijpt de instructies en de uitvoering van de opdracht
 - Wisselt informatie uit met collega's en leidinggevende(n)
 - Rapporteert en meldt problemen aan de leidinggevende
 - Werkt efficiënt samen met collega's
 - Volgt aanwijzingen van leidinggevende(n) op
 - Past zich flexibel aan

- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn (co 02326)
 - Werkt ergonomisch (hef- en tiltechnieken, ...)
 - Werkt kostenbewust
 - Werkt ecologisch
 - Werkt conform de opgestelde procedures
 - Past de wettelijke voorschriften toe
 - Past de veiligheids-, kwaliteits-, en milieuvoorschriften toe
 - Meldt problemen i.v.m. veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn, zowel mondeling als schriftelijk, aan de leidinggevende

- Volgt de voorraad op van verbruiksgoederen (A140701 Id17635-c)
 - Gebruikt software voor voorraadbeheer
 - Controleert de staat en de omvang van de voorraad
 - Stemt de te bestellen hoeveelheden af op het verbruik, de planning, de opslagcapaciteit, ...
 - Volgt bestellingen op en controleert de levering
 - Registreert het verbruik van producten
 - Geeft de te bestellen hoeveelheden of tekorten door aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw

- Voert preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen uit of laat uitvoeren (A140701 Id18027-c, A140901 Id18027-c, A141001 Id18027-c, A141601 Id6192-c)
 - Gebruikt handgereedschap (sleutel, tang, ...) en elektrisch gereedschap op een veilige en milieuverantwoorde manier
 - Merkt afwijkingen, storingen of nood aan onderhoud op
 - Houdt zich aan het onderhoudsplan en –richtlijnen
 - Stemt de techniek en het materiaal af op de opdracht (olie verversen, smeren, lassen, timmeren, schilderen, ...)
 - Stelt (mee) de machines of uitrustingen veilig voor het uitvoeren van het onderhoud
 - Voert kleine onderhouds- en herstellingswerkzaamheden uit (reinigen, smeren, onderdelen vervangen, vloeistoffen aanvullen, ...)
 - Meldt problemen i.v.m. preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen die aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
 - Reinigt het materieel vooraleer op te bergen
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen

- Voert dagelijkse controles en onderhoud uit aan de machines (co 02327)

- Controleert de machine voor ingebruikname (slijtage, defecten, veiligheidsvoorzieningen, elektrische uitrusting, wielen/banden, luchtdruk en vloeistofpeilen, ...)
 - Controleert of het voertuig voorzien is van de nodige signalisatie conform de verkeerswetgeving 'signalisatie van landbouwvoertuigen'
 - Voert dagelijks onderhoud uit
 - Signaleert de nood tot specifieke controles en onderhoud de aan de machines aan de leidinggevende
 - Voert kleine herstellingen uit
 - Neemt corrigerende maatregelen i.v.m. dagelijks onderhoud aan de machines indien nodig
- Houdt bij inzetten van de machines rekening met de weers- en bodemomstandigheden (co 02328)
 - Schat in of de activiteiten (grondbewerking, bemesting, zaaien en planten, gewasverzorging en oogsten, ...) uitvoerbaar en/of wenselijk zijn op het geplande moment op basis van de weers- en bodemomstandigheden
 - Meldt problemen met het uitvoeren van de activiteiten als gevolg van de weers- en bodemomstandigheden aan de leidinggevende
 - Houdt rekening met de wettelijke voorschriften
- Gebruikt de machines en installaties duurzaam en veilig (co 02328)
 - Gebruikt de machine volgens de richtlijnen van de fabrikant/productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
 - Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op
 - Stemt de techniek en het materiaal af op de opdracht
 - Vermijdt fysieke risico's
 - Schat de risico's in van ongezonde voeding, alcohol, drugs, stress en vermoeidheid op het veilig gebruik
 - Stelt de machine veilig voor het volgend gebruik
 - Reinigt het materieel/laadruimte volgens de wettelijke bepalingen en bergt het op
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Respecteert de persoonlijke hygiëne (co 02329)
 - Bedekt eventuele wonden
 - Draagt werk- en beschermkledij
 - Volgt de hygiëneprocedure van het bedrijf (handen wassen, ...)
- Bouwt eigen deskundigheid op (co 02330)
 - Volgt aangewezen of relevante nascholingen
 - Leert nieuwe technieken en past ze toe
 - Integreert de nieuwe ervaringen in de dagelijkse werksituatie
- Volgt de eigen werkadministratie op (co 02331)
 - Vervult de administratieve taken op het bedrijf
 - Gebruikt desgevallend registratiesoftware
- Controleert de werkzaamheden en ruimt op (co 02332)
 - Controleert de eigen werkzaamheden

- Rapporteert over zijn werkzaamheden aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Meldt en overlegt problemen met de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Meldt gebreken, beschadigingen en onvoorziene zaken werkzaamheden aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Ruimt op tijdens en aan het einde van de werkzaamheden

Dierlijke productie

- Bewaakt de bedrijfshygiëne (co 02333)
 - Bewaakt de selectieve toegang tot de bedrijfsgebouwen
 - Neemt proactief maatregelen (bedrijfseigen kledij, ...) om de ziekte-insleep te voorkomen van buitenaf het bedrijf (bezoekers, erfbetreders)
 - Neemt maatregelen om ziekteoverdracht binnen het bedrijf te voorkomen
 - Doet aan ongediertebestrijding (knaagdieren, vliegen, kevers,...)
 - Controleert de staat van het materieel
 - Reinigt en desinfecteert het materieel volgens de richtlijnen
 - Reinigt en desinfecteert de stallen
 - Gebruikt schoonmaakmaterieel op een duurzame manier
 - Sorteert en slaat het restafval, dierlijk afval en het risicoafval op volgens de regelgeving
 - Zorgt voor de correcte ophaling van dierlijk afval

Varkenshouderij - verzorgen

- Organiseert de huisvesting (A140701 Id17338-c)
 - Zet dieren op basis van de bereikte groeifase of de kweekfase in de lokalen of installaties
 - Zorgt voor een veilige huisvesting van de dieren
 - Houdt rekening met het aantal dieren, de conditie van de dieren, de weersomstandigheden, ...
 - Zorgt voor goed stalklimaat
 - Zorgt voor de toegang tot voldoende en kwaliteitsvol drinkwater
 - Controleert en regelt de werking van de ventilatie-, verwarming- en verlichtingssystemen
 - Introducereert nieuwe dieren op een manier die stress minimaliseert en die de gezondheid van de kudde niet in gevaar brengt (quarantaine, ...)
 - Zorgt voor stressbesparende maatregelen
 - Bereidt de kraamstal voor voor drachtige dieren
 - Voert mest af
 - voert afval af
- Houdt toezicht op de dieren en verzorgt ze (A140701 Id24140-c/5740-c, A141001 Id17761-c/17936/18799-c/25287-c/5740-c, A141101 Id10019-c)
 - Controleert de gegevens op het merkteken in het kader van identificatie en registratie
 - Merkt op wanneer dieren zich anders gedragen dan gewoonlijk (algemene conditie, ziektebeelden, eetgedrag,...)
 - Rapporteert onregelmatigheden (ziekte van dieren, ...) aan de verantwoordelijke

- Assisteert, indien nodig, de dierenarts en andere deskundigen bij specialistische verzorging
 - Volgt het genezingsproces op bij een behandeling
 - Informeert zich over courante en actuele dierenziekten
 - Houdt zich aan de wetgeving voor dierenwelzijn
 - Zorgt voor welzijn, identificatie en registratie van de dieren
- Voedert op basis van een uitgewerkte voederrantsoenplanning (A141101 Id16723-c/18016-c)
 - Volgt de uitgewerkte voederschema's op
 - Bereidt de dierenvoeding voor volgens de behoefte van de dieren (soort, samenstelling, hoeveelheid, ...)
 - Zorgt voor de manuele of geautomatiseerde verdeling van het voeder bij de dieren (kruiwagen, maatschep, voederautomaat, ...)
 - Zorgt voor toegang tot voldoende en kwaliteitsvol drinkwater
 - Bedient een voedermachine
 - Bewaakt de kwaliteit van de voedervoorraad
 - Gaat de voeder- en wateropname door de dieren na
 - Castreert en speent biggen (A141101 Id47969-c)
 - Voert toegelaten medische ingrepen uit conform wettelijke bepalingen
 - Voorkomt stress bij de biggen
 - Stelt biggen speelmateriaal ter beschikking
 - Houdt zich aan de planning voor het spenen (tijdstip, hoeveelheden, ...)
 - Controleert de melkopname bij de biggen

Varkenshouderij - voortplanting

- Zorgt voor de bevruchting van de zeugen indien van toepassing (A141101 Id10019-c/16542-c/4972-c)
 - Bepaalt het dekkingstijdstip
 - Creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting
 - Neemt desgevallend zaad af van de beren en analyseert onder de microscoop
 - Bewaart het sperma op basis van de fokplanning (verdunnen, in de koelkast zetten, ...)
 - Insemineert de zeug of laat de zeug dekken door de beer
 - Houdt zich aan het fokprogramma
 - Stelt vast of het dier effectief bevrucht is
 - Houdt en verzorgt desgevallend dekberen
- Staat dieren bij het werpen bij en dient de eerste zorgen toe aan pasgeborenen (A141101 Id17983-c)
 - Volgt drachtige dieren op en houdt gegevens bij over de dracht
 - Merkt signalen van een nakende geboorte op
 - Assisteert bij de geboorte en observeert of alles vlot verloopt
 - Herkent problemen bij het werpen (verkeerde positie van een big, ...) en contacteert zo nodig de dierenarts
 - Voorziet in postnatale verzorging van het jonge dier (ontsmet de navel, vaccinatie, ...) en het moederdier
 - Brengt een identificatie aan bij de pasgeborenen

Varkenshouderij - levering

- Zorgt voor het leveren en afhalen van levende dieren (co 02334)
 - Begeleidt de dieren van of naar het voertuig
 - Vermijdt stress en kwetsuren bij de dieren
 - Respecteert hygiënische richtlijnen (rein, nuchter)
 - Heeft aandacht voor mogelijke ziekte-insleep door transporteur

Opvolggegevens

- Registreert opvolggegevens (aankomst- of geboortedatum van de dieren, controle van de prestaties,...) en bezorgt deze aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw (A141401 Id17720-c)
 - Noteert de hoeveelheden verstrekt voeder
 - Noteert afwijkingen in gedrag en gezondheid
 - Registreert geneesmiddelengebruik
 - Noteert desgevallend gegevens over het voortplantingsproces (datum van bevruchting, ouderdieren, medische zorgen, ...)

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis sectorspecifieke software
- Basiskennis elektriciteit
- Basiskennis van algemene mechanica
- Basiskennis van hydraulica
- Basiskennis van milieunormen
- Basiskennis wetgeving (welzijn op het werk)
- Basiskennis van de wetgeving (dierenwelzijn, gezondheid)
- Basiskennis van de wetgeving (driftreductie, erosie, machines en voertuigen)
- Basiskennis van hygiëne- en veiligheidsvoorschriften voor voedingsmiddelen (HACCP)
- Basiskennis EHBO-technieken
- Basiskennis van reinigings- en ontsmettingsmiddelen
- Basiskennis van mechanisch onderhoud
- Basiskennis van communicatietechniek
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van de anatomie van dieren
- Basiskennis van hoef- en klauwverzorging
- Basiskennis van voedergewassen
- Basiskennis van het assortiment voedingsproducten voor dieren
- Basiskennis van technieken voor selectie van fokdieren
- Basiskennis van genetische aandoeningen
- Basiskennis van exterieurkenmerken

- Basiskennis van ziektes bij dieren
- Basiskennis van weersinvloeden op de activiteiten
- Basiskennis duurzaam weidebeheer
- Basiskennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Basiskennis van ziektes bij dieren
- Basiskennis van weersinvloeden op de activiteiten
- Basiskennis duurzaam weidebeheer
- Basiskennis van ergonomische hef- en tiltechnieken

- Kennis van fysiologie van dieren
- Kennis van de werking en het gebruik van machines en installaties
- Kennis van voederrantsoenering
- Kennis van de inzet van materieel i.f.v. de opdracht
- Kennis van kleine machines en handgereedschap (gebruik, onderhoud, gevaren, ...)
- Kennis van vaktermen
- Kennis van kwaliteitsnormen
- Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels
- Kennis van persoonlijke hygiëne
- Kennis van optimaal stalklimaat (koeling, ventilatie, bescherming)
- Kennis van het regelen van het stalklimaat
- Kennis van gezondheidsvoorschriften
- Kennis postnatale verzorging van moederdier en het jonge dier
- Kennis van technieken voor benaderen van, vangen en het werken met dieren
- Kennis van technieken voor het vastzetten van dieren
- Kennis van modaliteiten inzake verplaatsen en transport van dieren
- Kennis van specifieke kenmerken van dierparasieten
- Kennis van voortplanting en inseminatiemethodes
- Kennis van het verloop van dracht en het geboorteprocés
- Kennis van administratie van veterinaire producten
- Kennis van voorwaarden voor opslag van voeding
- Kennis van schoonmaak- en ontsmettingsprocedures en –middelen
- Kennis van de richtlijnen voor het sorteren van afval
- Kennis van sectorspecifieke duurzame productiemethoden

Cognitieve vaardigheden

Dierlijke/plantaardige productie

- Het kunnen gepast communiceren met alle actoren (leidinggevende, collega, klant, ...)
- Het kunnen begrijpen van de instructies en de uitvoering van de opdracht
- Het kunnen uitwisselen van informatie met collega's en leidinggevende(n)
- Het kunnen efficiënt samenwerken met collega's
- Het kunnen opvolgen van aanwijzingen van leidinggevende(n)
- Het kunnen het zich flexibel kunnen aanpassen
- Het kunnen ergonomisch werken (hef- en tiltechnieken, ...)
- Het kunnen kostenbewust werken
- Het kunnen ecologisch werken
- Het kunnen werken conform de opgestelde procedures
- Het kunnen toepassen van de wettelijke voorschriften
- Het kunnen toepassen van de veiligheids-, kwaliteits-, en milieuvoorschriften

- Het kunnen hebben van extra aandacht voor de mogelijke aanwezigheid van minderjarigen op het bedrijf
- Het kunnen rekening houden met voertuigbewegingen op het bedrijfsterrein
- Het kunnen leren en toepassen van nieuwe technieken in functie van veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- Het kunnen gebruiken van software voor voorraadbeheer
- Het kunnen controleren van de staat en de omvang van de voorraad
- Het kunnen afstemmen van de te bestellen hoeveelheden op het verbruik, de planning, de opslagcapaciteit, ...
- Het kunnen opvolgen van bestellingen en het kunnen controleren van de levering
- Het kunnen registreren van het verbruik van producten
- Het kunnen doorgeven van de te bestellen hoeveelheden aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Het kunnen het zich kunnen houden aan het onderhoudsplan en –richtlijnen
- Het kunnen afstemmen van de techniek en het materiaal af op de opdracht (olie verversen, smeren, lassen, timmeren, schilderen, ...)
- Het kunnen controleren van de machine voor ingebruikname (slijtage, defecten, veiligheidsvoorzieningen, elektrische uitrusting, wielen/banden, luchtdruk en vloeistofpeilen, ...)
- Het kunnen controleren of het voertuig voorzien is van de nodige signalisatie conform de verkeerswetgeving ‘signalisatie van landbouwvoertuigen’
- Het kunnen inschatten of de activiteiten (grondbewerking, bemesting, zaaien en planten, gewasverzorging en oogsten, ...) uitvoerbaar en/of wenselijk zijn op het geplande moment op basis van de weers- en bodemomstandigheden
- Het kunnen afstemmen van de techniek en het materiaal op de opdracht
- Het kunnen inschatten van de risico’s van ongezonde voeding, alcohol, drugs, stress en vermoeidheid op het veilig gebruik van machines en installatie
- Het kunnen volgen van de hygiëneprocedure van het bedrijf (handen wassen, ...)
- Het kunnen volgen van aangewezen of relevante nascholingen
- Het kunnen leren en toepassen van nieuwe technieken
- Het kunnen integreren van de nieuwe ervaringen in de dagelijkse werksituatie
- Het kunnen vervullen van de administratieve taken op het bedrijf
- Het kunnen gebruiken van registratiesoftware
- Het kunnen controleren van de eigen werkzaamheden
- Het kunnen rapporteren over zijn werkzaamheden aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw

Dierlijke productie

- Het kunnen noteren van de hoeveelheden verstrekt voeder
- Het kunnen noteren van de afwijkingen in gedrag en gezondheid
- Het kunnen registreren van het geneesmiddelengebruik
- Het kunnen noteren van gegevens over het voortplantingsproces (datum van bevruchting, ouderdieren, medische zorgen, ...)
- Het kunnen bewaken van de selectieve toegang tot de bedrijfsgebouwen
- Het kunnen controleren van de staat van het materieel in functie van de bedrijfshygiëne
- Het kunnen zorgen voor de correcte ophaling van dierlijk afval
- Het kunnen opmerken wanneer dieren zich anders gedragen dan gewoonlijk (algemene conditie, ziektebeelden, eetgedrag,...)
- Het kunnen opvolgen van het genezingsproces bij een behandeling

- Het kunnen zich informeren over courante en actuele dierenziekten
- Het kunnen het zich kunnen houden aan de wetgeving voor dierenwelzijn
- Het kunnen bewaken van de kwaliteit van de voedervoorraad
- Het kunnen nagaan van de voeder- en wateropname door de dieren

Varkenshouderij

- Het kunnen opvolgen van de uitgewerkte voederschema's op
- Het kunnen zetten van de dieren in de lokalen of installaties op basis van de bereikte groeifase of de kweekfase
- Het kunnen rekening houden met het aantal dieren, de conditie van de dieren, de weersomstandigheden, ... bij het organiseren van de huisvesting
- Het kunnen controleren en regelen van de werking van de ventilatie-, verwarming- en verlichtingssystemen
- Het kunnen controleren van de gegevens op het merkteken in het kader van identificatie en registratie
- Het kunnen zorgen voor welzijn, identificatie en registratie van de dieren
- Het kunnen voorkomen van stress bij de biggen
- Het kunnen het zich kunnen houden aan de planning voor het spenen van de biggen (tijdstip, hoeveelheden, ...)
- Het kunnen controleren van de melkopname bij de biggen
- Het kunnen bepalen van het dekkingstijdstip
- Het kunnen creëren van optimale omstandigheden voor de bevruchting
- Het kunnen het zich kunnen houden aan het fokprogramma
- Het kunnen vaststellen of het dier effectief bevrucht is
- Het kunnen houden van dekberen
- Het kunnen opvolgen van drachtige dieren en het kunnen bijhouden van gegevens over de dracht
- Het kunnen opmerken van signalen van een nakende geboorte
- Het kunnen observeren dat bij de geboorte alles vlot verloopt
- Het kunnen herkennen van problemen bij het werpen (verkeerde positie van een big, ...)
- Het kunnen vermijden van stress en kwetsuren bij de dieren bij de levering
- Het kunnen respecteren van hygiënische richtlijnen (rein, nuchter bij de levering van levende dieren)
- Het kunnen hebben van aandacht voor mogelijke ziekte-insleep door transporteur

Probleemoplossende vaardigheden

Dierlijke/plantaardige productie

- Het kunnen rapporteren en melden van problemen aan de leidinggevende
- Het kunnen melden van problemen i.v.m. veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn, zowel mondeling als schriftelijk, aan de leidinggevende
- Het kunnen vermijden van risico's voor zichzelf en derden
- Het kunnen optreden bij ongevallen
- Het kunnen doorgeven van de tekorten aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Het kunnen opmerken van afwijkingen, storingen of nood aan onderhoud op aan machines of uitrustingen

- Het kunnen melden van problemen i.v.m. preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen die zelf niet op te lossen zijn aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Het kunnen signaleren van de nood tot specifieke controles en onderhoud de aan de machines aan de leidinggevende
- Het kunnen nemen van corrigerende maatregelen i.v.m. dagelijks onderhoud aan de machines indien nodig
- Het kunnen melden van problemen met het uitvoeren van de activiteiten als gevolg van de weers- en bodemomstandigheden aan de leidinggevende
- Het kunnen opmerken van afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud
- Het kunnen vermijden van fysieke risico's bij het gebruik van machines en installaties
- Het kunnen bedekken van eventuele wonden
- Het kunnen melden van en overleggen over problemen met productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- Het kunnen melden van gebreken, beschadigingen en onvoorziene zaken werkzaamheden aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw

Dierlijke productie

- Het kunnen proactief nemen van maatregelen (bedrijfseigen kledij, ...) om de ziekte-insleep te voorkomen van buitenaf het bedrijf (bezoekers, erfbetreders)
- Het kunnen nemen van maatregelen om ziekteoverdracht binnen het bedrijf te voorkomen
- Het kunnen rapporteren van onregelmatigheden (ziekte van dieren, ...) aan de verantwoordelijke

Varkenshouderij

- Het kunnen het, zo nodig, kunnen contacteren van de dierenarts bij problemen bij het werpen

Motorische vaardigheden

Dierlijke/plantaardige productie

- Het kunnen gebruiken van handgereedschap (sleutel, tang, ...) en elektrisch gereedschap op een veilige en milieuverantwoorde manier
- Het kunnen op een correcte manier gebruiken van de persoonlijke beschermingsmiddelen
- Het kunnen uitvoeren van kleine onderhouds- en herstellingswerkzaamheden (reinigen, smeren, onderdelen vervangen, vloeistoffen aanvullen, ...)
- Het kunnen (mee) veilig stellen van de machines of uitrustingen voor het uitvoeren van het onderhoud
- Het kunnen sorteren van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen uitvoeren van dagelijks onderhoud aan de machines
- Het kunnen uitvoeren van kleine herstellingen aan de machines
- Het kunnen gebruiken van de machine volgens de richtlijnen van de fabrikant/productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw

- Het kunnen veilig stellen van de machine voor het volgend gebruik
- Het kunnen reinigen van het materieel/laadruimte volgens de wettelijke bepalingen en het kunnen opbergen
- Het kunnen sorteren van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen dragen van werk- en beschermkledij
- Het kunnen opruimen tijdens en aan het einde van de werkzaamheden

Dierlijke productie

- Het kunnen doen aan ongediertebestrijding (knaagdieren, vliegen, kevers,...)
- Het kunnen reinigen en desinfecteren van het materieel volgens de richtlijnen
- Het kunnen reinigen en desinfecteren van de stallen
- Het kunnen op een duurzame manier gebruiken van schoonmaakmaterieel
- Het kunnen sorteren en opslaan van het restafval, dierlijk afval en het risicoafval volgens de regelgeving
- Het kunnen zorgen voor een veilige huisvesting van de dieren
- Het kunnen zorgen voor goed stalklimaat
- Het kunnen zorgen tot toegang tot voldoende en kwaliteitsvol drinkwater
- Het kunnen introduceren van nieuwe dieren op een manier die stress minimaliseert en die de gezondheid van de kudde niet in gevaar brengt (quarantaine, ...)
- Het kunnen afvoeren van mest uit de huisvesting
- Het kunnen afvoeren van afval uit de huisvesting
- Het kunnen assisteren, indien nodig, van de dierenarts en andere deskundigen bij specialistische verzorging
- Het kunnen voor bereiden van de dierenvoeding volgens de behoefte van de dieren (soort, samenstelling, hoeveelheid, ...)
- Het kunnen zorgen voor toegang tot voldoende en kwaliteitsvol drinkwater

Varkenshouderij

- Het kunnen bedienen van een voedermachine
- Het kunnen zorgen voor stressbesparende maatregelen bij het organiseren van de huisvesting
- Het kunnen voorbereiden van de kraamstal voor drachtige dieren
- Het kunnen zorgen voor de manuele of geautomatiseerde verdeling van het voeder bij de dieren (kruiwagen, maatschep, voederautomaat, ...)
- Het kunnen bedienen van een voedermachine
- Het kunnen uitvoeren van toegelaten medische ingrepen uit conform wettelijke bepalingen
- Het kunnen ter beschikking stellen van speelmateriaal aan biggen
- Het kunnen afnemen van zaad van de beren
- Het kunnen analyseren van zaad van beren onder de microscoop
- Het kunnen bewaren van het sperma op basis van de fokplanning (verdunnen, in de koelkast zetten, ...)
- Het kunnen insemineren van de zeug
- Het kunnen laten dekken van de zeug door de beer
- Het kunnen verzorgen van dekberen
- Het kunnen assisteren bij de geboorte
- Het kunnen voorzien in postnatale verzorging van het jonge dier (ontsmet de navel, vaccinatie, ...) en het moederdier

- Het kunnen aanbrengen van een identificatie aan bij de pasgeborenen
- Het kunnen begeleiden van de dieren van of naar het voertuig

Omgevingscontext

- De productiemedewerker varkenshouderij werkt met varkens die gehouden worden voor de vleesproductie
- De productiemedewerker varkenshouderij werkt vaak in een situatie waarin de beroepsactiviteiten en het gezinsleven door elkaar en op dezelfde locatie verlopen. Dit heeft effect op de veiligheid, tijdsbesteding en betrokkenheid van het gezin
- De productiemedewerker varkenshouderij werkt in opdracht van de productieverantwoordelijke / ondernemer land- en tuinbouw
- Het bedrijfsteam, waarvan hij/zij -eventueel deel uitmaakt, bestaat doorgaans uit leden van een gezin eventueel aangevuld met vaste/tijdelijke/periodieke externe medewerkers
- De productiemedewerker varkenshouderij heeft bij het eigen functioneren te maken met diverse opdrachten. De productiemedewerker varkenshouderij voert enerzijds routinematige handelingen uit, anderzijds heeft hij ook te maken met bijzondere omstandigheden die een aangepaste aanpak vragen (bijv. problemen bij de worp, problemen met de klimaatsturing kunnen snel resulteren in gezondheidsproblemen)
- Hij/zij dient rekening te houden (milieu, dierenwelzijn, veiligheid, ...)
- De productiemedewerker varkenshouderij komt in contact met leveranciers en afnemers
- De productiemedewerker varkenshouderij moet ook rekening houden met het imago van het bedrijf
- De productiemedewerker varkenshouderij werkt met levend materiaal en zal daardoor ook in de weekends en op feestdagen moeten werken. Hij/zij zal dikwijls ook lange dagen werken. De productiemedewerker varkenshouderij zal flexibel moeten zijn naar werkuren en dagen, aangepast aan het levensritme van de dieren
- Er heersen tijdens bepaalde periodes strikte deadlines wat stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt
- De sterke (bio)technologische evolutie in de sector vraagt het continu investeren in eigen deskundigheid (opleidingen volgen, nieuwe technieken toepassen in het eigen werk,...)
- Het beroep wordt in leefruimtes voor dieren uitgeoefend waar stof en mestgassen aanwezig zijn
- Het dragen van een beroepsoutfit (werkoverall, laarzen, ...) is vereist
- De beroepsuitoefening kan verplaatsingen met zich meebrengen (transport van dieren, ...)

Handelingscontext

- De productiemedewerker varkenshouderij streeft naar een zo optimaal mogelijke productie in kwantiteit en kwaliteit
- Door de versnippering van het agrarische gebied werkt hij/zij in nauwe relatie met zijn omgeving. Dit vergt permanente aandacht voor de omgeving bij het plannen en het uitvoeren van de werkzaamheden.

- Om ziekte-insleep te vermijden moet hij de toegang van vreemde personen tot de stallen strikt bewaken
- Het beroep kan samenwerken in teamverband inhouden
- De productiemedewerker varkenshouderij handelt vanuit de normen en waarden van het bedrijf en met respect voor milieu en levend materiaal
- De productiemedewerker varkenshouderij heeft voortdurend aandacht voor dierenwelzijn, ethisch verantwoorde omgang met dieren
- De productiemedewerker varkenshouderij moet de veiligheidsvoorschriften op de werkvloer en het arbeidsreglement respecteren
- De productiemedewerker varkenshouderij dient zorgvuldig om te gaan met de productiemiddelen op het bedrijf
- De productiemedewerker varkenshouderij moet zorgvuldig, efficiënt en productiegericht handelen
- De productiemedewerker varkenshouderij werkt conform de regelgeving voor voedselveiligheid en
- De productiemedewerker varkenshouderij heeft bijzondere aandacht voor het gebruik van medicijnen in relatie tot het afgeleverde eindproduct en de effecten op langere termijn
- De beroepsuitoefening vereist het hanteren van lasten, langdurig rechtstaan en rondlopen Hij moet vaak in een lichaamsbelastende houding werkzaamheden verrichten. Ergonomisch verantwoord werken is dus aangewezen

Autonomie

Is zelfstandig in

- de organisatie, de planning en uitvoering van de eigen activiteiten
- het opvolgen van de gezondheidstoestand van de dieren
- de organisatie van de huisvesting van de dieren
- het verzamelen van het benodigde materieel, materiaal en machines op de juiste locatie en moment
- het reinigen en/of ontsmetten van infrastructuur en materieel met ontsmettings- en/of reinigingsproducten
- het afronden en controleren van de werkzaamheden
- het voeren van de werkadministratie m.b.t. het eigen werk
- het opvolgen van voorraad en vaststellen van tekorten en doorgeven aan de productieverantwoordelijke/ondernemer land- en tuinbouw

Is gebonden aan

- wettelijke bepalingen inzake veiligheid, dierenwelzijn, gezondheid en milieu
- opdrachten van de productieverantwoordelijke / ondernemer land- en tuinbouw
- de kwaliteitsnormen
- de bedrijfsprocedures
- klimatologische omstandigheden
- levens- en productiecyclus van het dier

Doet beroep op

- de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw voor het verkrijgen van de opdrachten en bij problemen die hij/zij niet zelf kan oplossen

Verantwoordelijkheid

- het waken over de insleep van ziektes
- het werken in teamverband
- het werken met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- het opvolgen van de voorraad van verbruiksgoederen
- het uitvoeren of laten uitvoeren van het preventief of correctief basisonderhoud van machines of uitrustingen
- het uitvoeren van dagelijkse controles en onderhoud aan de machines
- het rekening houden met de weers- en bodemomstandigheden bij inzetten van de machines
- het duurzaam en veilig gebruiken van de machines en installaties
- het respecteren van de persoonlijke hygiëne
- het opbouwen van de eigen deskundigheid
- het opvolgen van de eigen administratie
- het controleren van de werkzaamheden en het opruimen
- het registreren van opvolggegevens (aankomst- of geboortedatum van de dieren, controle van de prestaties,...) en deze bezorgen aan de productieverantwoordelijke land- en tuinbouw/ondernemer land- en tuinbouw
- het bewaken van de bedrijfshygiëne
- het organiseren van de huisvesting
- het toezicht houden op de dieren en ze verzorgen
- het zorgen voor de toegang tot voldoende en kwaliteitsvol drinkwater
- het voederen op basis van een uitgewerkte voederrantsoenplanning
- het castreren en spenen van biggen
- het uitvoeren van toegestane medische ingrepen
- het zorgen voor de bevruchting van de zeugen indien van toepassing
- het bijstaan van de dieren bij het werpen
- het toedienen van de eerste zorgen aan pasgeborenen
- het zorgen voor het leveren en afhalen van levende dieren

2.3 ATTESTEN

Wettelijke attesten

geen

Vereiste attesten

- Een voertuig besturen waarvoor een opleiding of attest vereist is:

Rijbewijs C

Rijbewijs G

- Werkzaamheden uitvoeren waarvoor een opleiding of attest vereist is:

Attest 'Erkend vervoerder van dieren'

Fytolicensie P2

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

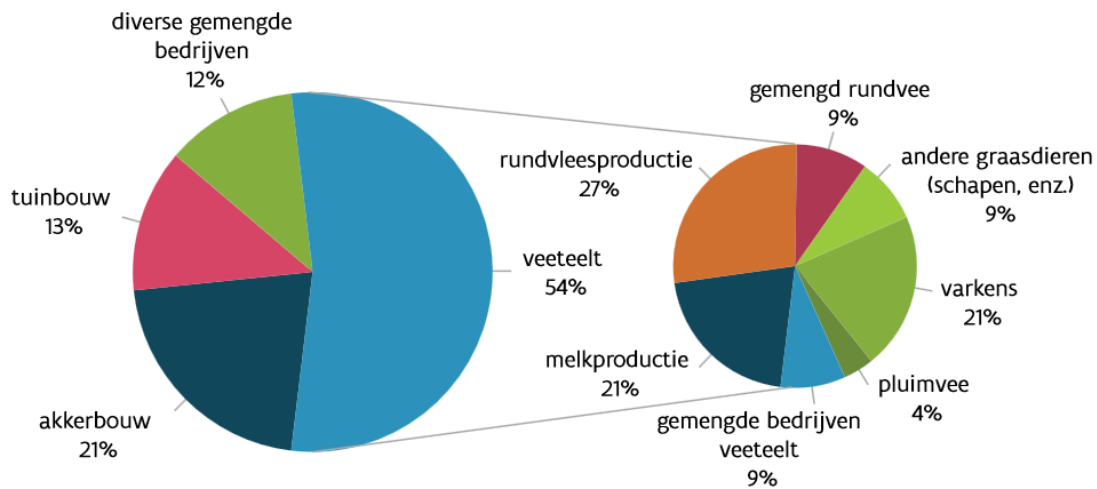
Tewerkstelling

De onderstaande gegevens werden overgenomen uit de publicatie LARA 2014 Landbouwrapport uitgegeven door het beleidsdomein Landbouw & Visserij (D/2014/3241/300). Hierbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat de sector aangeeft aan dat de tewerkstellingsgegevens in het LARA-rapport breed geïnterpreteerd zijn.

De agrarische productie vindt voornamelijk plaats op bedrijven die gespecialiseerd zijn in een bepaalde productierichting. Van de 24.884 landbouwbedrijven in Vlaanderen is 88% gespecialiseerd in een van de drie sectoren, met veeteelt als veruit de belangrijkste specialisatie, gevolgd door akkerbouw en tuinbouw. Binnen de veeteelt is de rundveehouderij het sterkst vertegenwoordigd. Een andere vorm van specialisatie is de biologische landbouw. Eind 2013 waren er 319 actieve biologische producenten, inclusief de bedrijven in omschakeling. Dit aantal vertoont de laatste vijf jaar een gemiddelde groei van 6,5% per jaar.

Vlaanderen telt in 2013 24.884 landbouwbedrijven, waarvan 73% met beroepsmatig karakter. Het aantal bedrijven is ten opzichte van 2004 met 30% teruggelopen of een daling van gemiddeld bijna 4% per jaar. Als de huidige trend zich voortzet, telt Vlaanderen in 2019 minder dan 20.000 landbouwbedrijven. De resterende bedrijven worden steeds groter. Specialisatie en schaalvergroting kunnen niet los van elkaar gezien worden. Specialisatie (ontmenging) en schaalvergroting in de overblijvende tak vinden op veel bedrijven gelijktijdig plaats. De schaalvergroting vertaalt zich in de groei het aantal voltijdse arbeidskrachten tot 1,65 VAK per bedrijf.

Indeling van de bedrijven volgens specialisatie, 2013

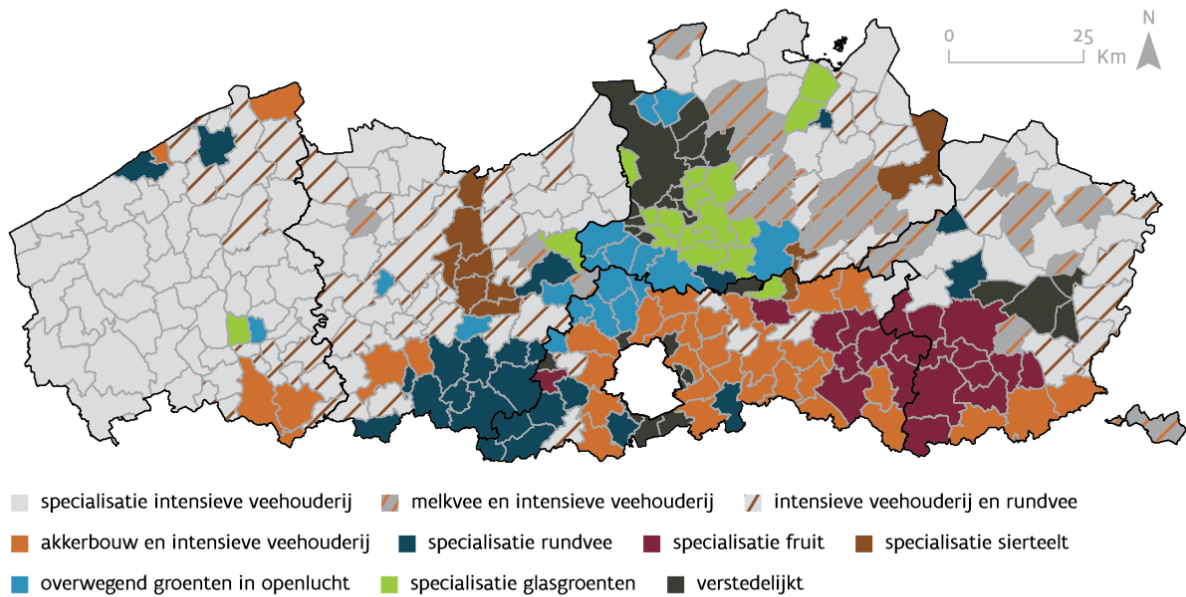
Bron: Departement Landbouw en Visserij en FOD Economie - Algemene Directie Statistiek

De volgende gegevens voor werknemers in werkgeversstatuut op 30/6/2015 werden geregistreerd door Sociale Fondsen PC144 & PC145 :

- Tuinbouw: 5.360 werknemers (PC145, tuinbouw zonder tuinaanleg of tuinonderhoud, dus enkel productie)
- Landbouw: 1.935 werknemers (PC144, landbouw)

De specialisatie is regionaal gebonden, wat blijkt uit de landbouwtyperingskaart.

Landbouwtyperingskaart, 2012

Bron: Departement Landbouw en Visserij, FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en NGI-AGIV

In 2013 werden 51.583 personen regelmatig tewerkgesteld in de Vlaamse land- en tuinbouw. Omgerekend naar voltijdse arbeidskrachten (minstens 38 uren per week of 20 dagen per maand) en rekening houdend met de niet-regelmatig tewerkgestelden betekent dat 41.141 voltijdse arbeidskrachten of gemiddeld 1,65 per bedrijf. De gemiddelde arbeidsbezetting per bedrijf is sectorafhankelijk en varieert in 2013 tussen 0,94 voltijdse arbeidskrachten op de gespecialiseerde graasdierbedrijven andere dan rundveebedrijven tot 4,11 op de gespecialiseerde tuinbouwbedrijven.

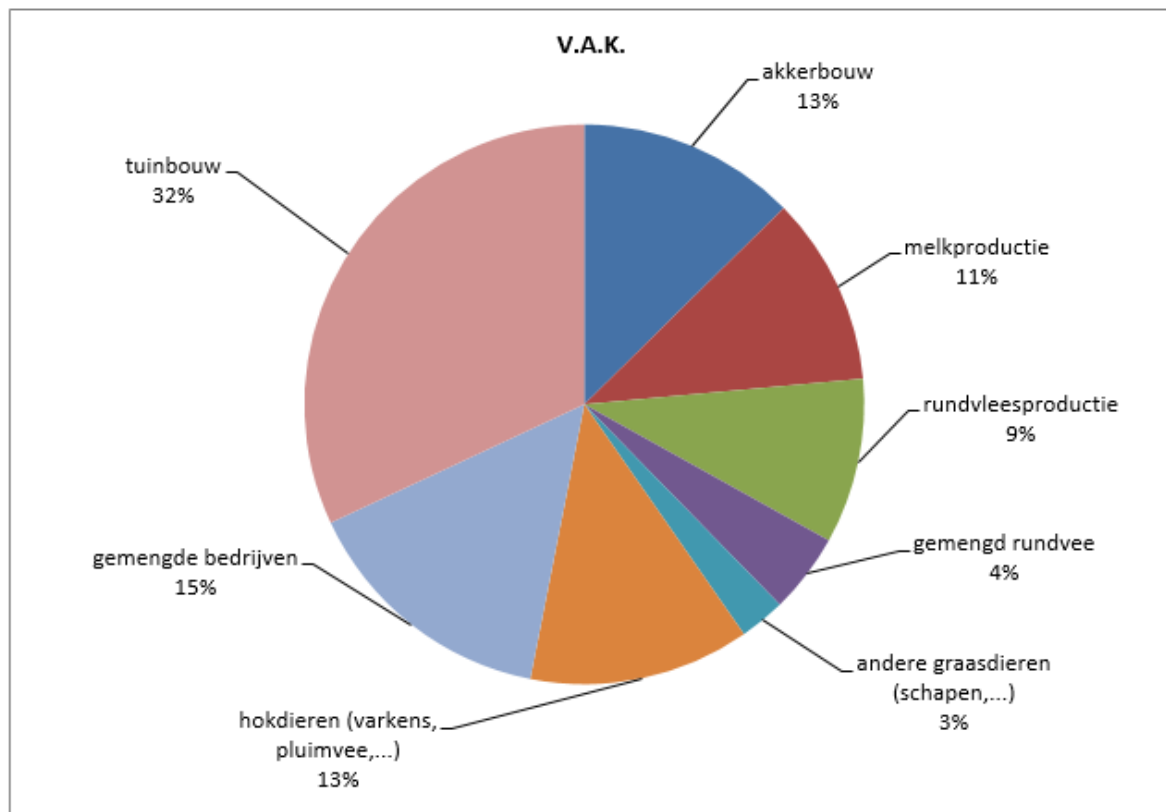
In 2013 werden in de sector van de hokdieren(varkens, pluimvee,...) 5.249 voltijdse arbeidskrachten tewerkgesteld. Dit vertegenwoordigt 13% van de tewerkstelling in land- en tuinbouw.

Een gespecialiseerd varkensbedrijf telde in 2012 gemiddeld 1,58 voltijdse arbeidskrachten, hoofdzakelijk familiale (1,56).

Indeling voltijdse arbeidskrachten (VAK) volgens specialisatiegraad, Vlaanderen, 2013

	V.A.K.
akkerbouw	5.195,4
melkproductie	4.487,6
rundvleesproductie	3.927,7
gemengd rundvee	1.896,3
andere graasdieren (schapen,...)	1.085,3
hokdieren (varkens, pluimvee,...)	5.249,7
gemengde bedrijven	6.153,6
tuinbouw	13.145,5
totaal	41.141,1

bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van FOD Economie - Algemene Directie Statistiek

Specialisatie	Aantal voltijdse arbeidskrachten	Aantal voltijdse familiale arbeidskrachten
Melkveesector	1,83	1,80
Vleesveesector	1,41	1,41
Varkenssector	1,58	1,56
Akkerbouwsector	1,27	1,25
Glasgroenten	6,64	1,95
Sierteeltsector onder glas	4,45	2,03
Groenten in openlucht	3,24	1,72
Fruitsector in openlucht	4,90	1,63

Vacatures

Vanuit de sector land- en tuinbouw worden vacatures voor productiemedewerker varkenshouderij niet systematisch gemeld aan de VDAB, omdat voor het rekruteren van deze profielen ook beroep wordt gedaan op andere kanalen. De sector kent een groot aandeel van familiale tewerkstelling.

I Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures 2015 LA3822 Varkensfokker		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	01. Primaire sector						0				1	1				2	
	02. Dranken, voeding en tabak						2									2	1
	08. Vervaardiging van machines en toestellen						0									0	
	11. Overige industrie							1								1	
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling						6									6	2
TOTAAL							0	8	1		1	1				11	3

Ontvangen vacatures 2015 LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	01. Primaire sector				0	1		1			1	1				2	
	14. Groot- en kleinhandel															2	
	22. Ontspanning, cultuur en sport		2													2	
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling							2								2	1
TOTAAL			2		0		1	2	1		1	1				8	1

Ontvangen vacatures 2015 LA7810 Kweker-verzorger van dieren		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	01. Primaire sector	1						1		2						4	
	23. Openbare besturen														8	8	
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling							2								2	1
TOTAAL		1						3		2					8	14	1

Ontvangen vacatures 2015 LA3810 Landbouwer		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	01. Primaire sector	2								2	1	1				6	
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling				1		1	3								5	1
TOTAAL		2			1		1	3	2	1	1					11	1

Ontvangen vacatures 2015 LA3991 Landbouwmedewerker		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	01. Primaire sector	1	3	2		4	1	5	2	0	2		2	1		23	3
	02. Dranken, voeding en tabak								0						0	0	
	13. Bouw										1		1			2	
	19. Zakelijke dienstverlening	1						1		3						5	
	22. Ontspanning, cultuur en sport								1							1	
	24. Onderwijs													1		1	
	26. Maatschappelijke dienstverlening			1		2										3	
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling			1				2	1							4	8	
TOTAAL		2	3	4		6	1	8	4	3	3		3	2	0	39	11

Aantal openstaande vacatures

Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

LA3822 Varkensfokker Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	3	39	21
NECzU via werving- en selectiekantoren	0	4	11
<u>Uitzendopdr.</u>	14	102	83
TOTAAL	17	145	115

LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	9	21	3
NECzU via werving- en selectiekantoren	0	0	3
<u>Uitzendopdr.</u>	4	16	3
TOTAAL	13	37	9

LA7810 Kweker-verzorger van dieren Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	0	4	19
NECzU via werving- en selectiekantoren	0	0	4
<u>Uitzendopdr.</u>	3	26	4
TOTAAL	3	30	27

LA3990 Landbouwarbeider LA3991 Landbouwmedewerker Jaartal	2013	2014	2015
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	108	69	84
NECzU via werving- en selectiekantoren	37	11	7
<u>Uitzendopdr.</u>	539	137	124
TOTAAL	684	217	215

LA3810 Landbouwer Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	11	2	0
NECzU via werving- en selectiekantoren	10	0	10
<u>Uitzendopdr.</u>	79	37	42
TOTAAL	100	39	52

Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
LA7810 Kweker-verzorger van dieren Dec 2015															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld															
NECzU via werving- en selectiekantoren							1								1
Uitzendopdrachten															
TOTAAL							1								1

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
LA3991 Landbouwmedewerker Dec 2015															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	1					1			1						3
NECzU via werving- en selectiekantoren		1		1				1	1	2			2		8
Uitzendopdrachten															
TOTAAL	1	1		1		1		1	2	2			2		11

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
LA3810 Landbouwer Dec 2015															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld															
NECzU via werving- en selectiekantoren								1							1
Uitzendopdrachten						1	7								8
TOTAAL						1	7	1							9

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
LA3822 Varkensfokker Dec 2015															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld							1								1
NECzU via werving- en selectiekantoren							2								2
Uitzendopdrachten	1	1					8								10
TOTAAL	1	1					11								13

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek Dec 2015															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld										0					0
NECzU via werving- en selectiekantoren							1								1
Uitzendopdrachten															
TOTAAL							1			0					1

II Evolutie van het aantal vacatures

LA3822 Varkensfokker Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	4	15	5
NECzU via werving- en selectiekantoren		1	6
Uitzendopdr.	12	50	34
TOTAAL	16	66	45

LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	13	12	6
NECzU via werving- en selectiekantoren			2
Uitzendopdr.	2	9	2
TOTAAL	15	21	10

LA7810 Kweker-verzorger van dieren Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	1	5	12
NECzU via werving- en selectiekantoren	0	0	2
<u>Uitzendopdr.</u>	3	8	6
TOTAAL	4	13	20

LA3990 Landbouwarbeider LA3991 Landbouwmedewerker Jaartal	2013	2014	2015
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	98	62	35
NECzU via werving- en selectiekantoren	0	5	4
<u>Uitzendopdr.</u>	144	79	77
TOTAAL	242	146	116

LA3810 Landbouwer Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	7	5	6
NECzU via werving- en selectiekantoren	2	1	5
<u>Uitzendopdr.</u>	30	16	17
TOTAAL	39	22	28

III Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
Ontvangen vacatures 2015 LA3822 Varkensfokker							2	1		1	1				5
<u>NECzU</u> rechtstreeks aan VDAB gemeld							6								6
<u>NECzU</u> via werving- en selectiekantoren															
TOTAAL							8	1		1	1				11

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
Ontvangen vacatures 2015 LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek		2				1		1		1	1				6
<u>NECzU</u> rechtstreeks aan VDAB gemeld							2								2
<u>NECzU</u> via werving- en selectiekantoren															
TOTAAL		2				1	2	1		1	1				8

Regio		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
Ontvangen vacatures 2015 LA7810 Kweker-verzorger van dieren																
NEC zonder uitzendopdr.	NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	1						1		2					8	12
	NECzU via werving- en selectiekantoren							2								2
TOTAAL		1						3		2					8	14

Regio		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
Ontvangen vacatures 2015 LA3991 Landbouwmedewerker																
NEC zonder uitzendopdr.	NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	2	3	3		6	1	6	3	3	3		3	2		35
	NECzU via werving- en selectiekantoren			1				2	1							4
TOTAAL		2	3	4		6	1	8	4	3	3		3	2		39

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
Ontvangen vacatures 2015 LA3810 Landbouwer															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	2								2	1	1				6
NECzU via werving- en selectiekantoren					1		1	3							5
TOTAAL	2				1		1	3	2	1	1				11

IV Aantal niet-werkende werkzoekenden

Beroep LA3822 Varkensfokker	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	1			1			1							3

Beroep LA3910 Medewerker in de veehouderij of viskweek	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	10	3	6	3	3	5	2	4	4	6	4	2	5	57

Beroep LA7810 Kweker-verzorger van dieren	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	62	14	49	33	23	16	17	24	21	31	21	27	24	362

Beroep LA3991 Landbouwmedewerker	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	336	68	125	72	63	43	126	97	85	226	119	131	137	1628

Beroep LA3810 Landbouwer	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	17	8	5	7	6	1	12	6	7	17	12	12	11	121

V Knelpuntberoep

Productiemedewerker varkenshouderij is stricto sensu geen knelpuntberoep, maar dat er wel duidelijk een problematiek is inzake continuïteit van de bedrijven. De land- en tuinbouwsector kent een probleem van vergrijzing wat de "aflossing van de wacht" in het gedrang brengt.

Het LARA 2014-rapport vermeldt dat de gemiddelde leeftijd van de bedrijfshoofden van beroepslandbouwbedrijven in de afgelopen jaren is gestegen van 48 jaar in 2004 tot 52 jaar in 2013. Het aantal 65-plussers bedraagt 11% bij de mannen en 17% bij de vrouwen. De toenemende gemiddelde leeftijd hangt samen met het geringe aantal jonge bedrijfshoofden.

4. Samenhang

Ondernemer land- en tuinbouw							
Productieverantwoordelijke land- en tuinbouw							
Productiemedewerker varkenshouderij	Productiemedewerker pluimveehouderij	Productiemedewerker melkveehouderij	Productiemedewerker vleesveehouderij	Productiemedewerker akkerbouw/grove groententeelt	Productiemedewerker fruitteelt	Productiemedewerker tuinbouw van teelten onder bescherming	Productiemedewerker tuinbouw van teelten in open lucht
Assistent dierlijke productie				Assistent plantaardige productie			

5. Updates

Duurzaam	Relatief duurzaam	Beperkt duurzaam
☒	☐	☐

Het wetgevend kader waarbinnen de Vlaamse landbouw kan opereren, wordt grotendeels Europees bepaald (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid). De Vlaamse invulling hiervan gebeurt in beleidsmaatregelen en actieplannen zoals het mestactieplan, Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, beleidsplan Ruimte, Stroomgebiedbeheersplannen, Vlaams actieplan duurzaam gebruik pesticiden, Materialendecreet, ...

De Vlaamse landbouw wordt gekenmerkt door specialisatie, schaalvergroting, verbreding en innovatie.

Enkele factoren die een rol spelen bij schaalvergroting zijn de continue verbetering van de techniek en de technologische ontwikkelingen, samenwerking met andere schakels in de keten en productieverhoging om het inkomen veilig te stellen en de kostprijs te drukken.

De landbouwsector en bij uitbreiding de agrovoedingsketen is onderdeel van een macro-economische omgeving waar verdergaande globalisering ook deze sector diepgaand zal beïnvloeden. De landbouwsector wordt niet enkel beïnvloed door het economische kader, maar evenzeer door het ecologische kader. Vanuit duurzaamheidsperspectief moet de landbouwproductie gebeuren binnen de grenzen van het ecosysteem.

De evoluties hebben invloed op de toekomstige invulling van het beroep van productiemedewerker varkenshouderij.

Desondanks valt het niet te verwachten dat de wijzigingen nog bijkomende invloed zullen hebben op de reeds beschreven competenties uit dit beroepskwalificatiedossier.

Het huidige beroepskwalificatiedossier is bijgevolg duurzaam.

